

HET PARINGSGEDRAG VAN HET VLIEGEND HERT (*LUCANUS CERVUS* (LINNAEUS)). Gedurende onze vakantie op het eiland Krk voor de kust van Noord Joegoslavië, in juni 1982, vonden mijn vrouw en ik 9 exemplaren van het Vliegend Hert (*Lucanus cervus*): 8 mannetjes en 1 wijfje. Het grootteverschil tussen de mannetjes was aanzienlijk: de kleinste was naar schatting 3 cm, de grootste ca. 7 cm.

Op gegeven moment verstopte het wijfje zich onder het gras. Hierna brandde de strijd van de mannetjes om de gunsten van het wijfje los. De kleinste mannetjes werden door de grotere sexegenoten met de gewekaken vastgepakt en kordaat buiten het strijdtoneel geplaatst. Op deze plek bleven ze zitten, zonder zich nog te verroeren. Onder de grotere overblijvers nam het gevecht heviger vormen aan: slaan met de gewekaken en flink werken met kop en poten, echter zonder dat ook maar één kever beschadigd werd. De zwakkere mannetjes leverden geen strijd meer als ze met de gewekaken vastgepakt en buiten het strijdtoneel werden geplaatst. Kennelijk is dit gebaar het grootste machtsvertoon dat een mannetje ontwikkelen kan om zijn gezag te bevestigen. Na de strijd, die ongeveer een uur duurde, zocht de winnaar zijn vrouwtje op.

Toen ik mijn fototoestel had opgehaald, trachtte ik de vechtpartij opnieuw aan te wakkeren. Dit lukte wel, maar ik had toch de stellige indruk dat de feitelijke machtsverhoudingen al waren bepaald.

W. P. Cruysbergh, Molenbeekstraat 9, 5985 PW Grashoek.

RHEUMAPTERA CERVINALIS (SCOPOLI) (LEPIDOPTERA: GEOMETRIDAE). Op 24.V.1985 ving ik een ♀ van deze soort nabij het kleine Arboretum te Wageningen. Ik liet het dier eitjes leggen wat probleemloos verliep, maar wat moest ik de rupsjes te eten geven? Volgens de literatuur leeft de soort van *Berberis vulgaris* L., maar die staat in Wageningen en directe omgeving alleen in het kleine Arboretum zelf. Om problemen met de beheerders van deze tuin te voorkomen, moest ik dus op zoek naar een andere voedselplant. Nu staan er in Wageningen, zoals in bijna elke bebouwde kom, behoorlijk veel *Berberis*-soorten. Ik heb de rupsen takjes aangeboden van alle soorten, samen met wat *B. vulgaris* uit het Arboretum. De rupsjes sponnen twee blaadjes aan elkaar en verdeelden zich als volgt over de soorten: 43 stuks zaten op *B. vulgaris*, 15 op *B. thunbergii* DC (hoge struik, zacht, groot blad), 1 zat vastgesponnen aan deze beide soorten, en 3 zaten op *B. wilsonae* Hemsl. (een lage struik met vrij zacht, klein blad). Geen enkele rups bevond zich op *Berberis*-soorten met leerachtige bladeren. Ik heb daarna alle rupsen *B. thunbergii* gegeven, en ze zijn vrijwel zonder verliezen opgegroeid tot het popstadium. Gezien de aantalsverhoudingen waarin *Berberis*-soorten in Wageningen voorkomen en het gedrag van de rupsen, meen ik te mogen veronderstellen dat *R. cervinalis* daar (en misschien ook in andere steden) vooral op *B. thunbergii* zal voorkomen, in mindere mate ook op *B. wilsonae*. Het feit dat deze soorten zeer veel worden aangeplant verklaart misschien de toename van *R. cervinalis* in Nederland (Lempke, B. J., 1985, *Ent. Ber.*, *Amst.* 45: 41).

M. C. R. Franssen, Thorbeckestraat 128, 6702 BV Wageningen.